

Skatteutskottets betänkande 2022/23:SkU8

Bättre möjligheter för Skatteverket att göra dataanalyser och urval i folkbokföringsverksamheten

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag som syftar till att ge Skatteverket bättre möjligheter att minska mängden fel i folkbokföringsverksamheten. Genom lagändringarna får Skatteverket behandla personuppgifter för att göra dataanalyser och urval i syfte att förebygga, förhindra och upptäcka felaktiga uppgifter i folkbokföringsverksamheten. Skatteverket ska kunna inrikta sin kontroll mot områden med hög risk för fel och fusk och där man kan uppnå bästa möjliga effekt. För de uppgifter som samlas in för analys och urval införs en ny reglering. De kommer att utgöra en särskild uppgiftssamling, analys- och urvalsdatan. En rad bestämmelser införs som syftar till att minska det intrång i den personliga integriteten som förslagen kan föranleda.

Vissa följdändringar införs även i ärvdabalken. Ändringarna görs med anledning av de nya reglerna om samordningsnummer (prop. 2021/22:276). Vidare införs en ändring av rättelsekaraktär i lagen om riskskatt för kreditinstitut.

Lagändringarna som gäller dataanalyser och urval samt ändringen i lagen om riskskatt för kreditinstitut träder i kraft den 1 maj 2023 och övriga ändringar den 1 september 2023.

Utskottet anser att riksdagen bör avslå motionsyrkandena.

I betänkandet finns nio reservationer (S, SD, V, C, MP).

Behandlade förslag

Proposition 2022/23:41 Bättre möjligheter för Skatteverket att göra dataanalyser och urval i folkbokföringsverksamheten.

Två yrkanden i en följdmotion.

Cirka 20 yrkanden från allmänna motionstiden 2022/23.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	5
Ärendet och dess beredning.....	5
Propositionens huvudsakliga innehåll	5
Utskottets överväganden.....	6
Regeringens lagförslag	6
Uppgifter som får behandlas i analys- och urvals databasen	12
Folkräkning m.m.	14
Folkbokföring av barn på två adresser m.m.	16
Skydd för folkbokföringsuppgifter m.m.	18
Samordningsnummer m.m.	22
Övriga frågor om folkbokföring	24
Reservationer	27
1. Regeringens lagförslag, punkt 1 (V).....	27
2. Uppgifter som får behandlas i analys- och urvals databasen, punkt 2 (V, MP).....	27
3. Folkräkning m.m., punkt 3 (S).....	28
4. Folkräkning m.m., punkt 3 (SD).....	29
5. Folkbokföring av barn på två adresser m.m., punkt 4 (C)	30
6. Skydd för folkbokföringsuppgifter m.m., punkt 5 (S)	31
7. Skydd för folkbokföringsuppgifter m.m., punkt 5 (SD)	31
8. Skydd för folkbokföringsuppgifter m.m., punkt 5 (C).....	32
9. Samordningsnummer m.m., punkt 6 (SD).....	33
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	35
Propositionen	35
Följd motionen	35
Motioner från allmänna motionstiden 2022/23	35
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	39

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Regeringens lagförslag

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i ärvdabalken,
2. lag om ändring i lagen (2001:182) om behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet,
3. lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400),
4. lag om ändring i lagen (2021:1256) om riskskatt för kreditinstitut,
5. lag om ändring i lagen (2022:1700) om ändring i lagen (2001:182) om behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2022/23:41 punkterna 1–5 och avslår motion

2022/23:2315 av Ilona Szatmári Waldau m.fl. (V) yrkande 1.

Reservation 1 (V)

2. Uppgifter som får behandlas i analys- och urvalsdatan

Riksdagen avslår motion

2022/23:2315 av Ilona Szatmári Waldau m.fl. (V) yrkande 2.

Reservation 2 (V, MP)

3. Folkräkning m.m.

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:123 av Anna Vikström (S),

2022/23:292 av Jan Ericson (M),

2022/23:961 av Magnus Persson m.fl. (SD) yrkande 10 och

2022/23:1022 av Per Söderlund m.fl. (SD) yrkande 27.

Reservation 3 (S)

Reservation 4 (SD)

4. Folkbokföring av barn på två adresser m.m.

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:881 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 24 och

2022/23:1673 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 94.

Reservation 5 (C)

5. Skydd för folkbokföringsuppgifter m.m.

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:223 av Mikael Larsson (C),

2022/23:559 av Markus Wiechel (SD) yrkande 6,

2022/23:883 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkande 23,

2022/23:959 av Michael Rubbestad m.fl. (SD) yrkande 8,

2022/23:1022 av Per Söderlund m.fl. (SD) yrkande 30,
2022/23:1311 av Alexandra Völker och Azadeh Rojhan (båda S)
yrkande 1,
2022/23:1673 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 68 och
2022/23:1680 av Helena Vilhelmsson m.fl. (C) yrkandena 1 och 4.

Reservation 6 (S)

Reservation 7 (SD)

Reservation 8 (C)

6. Samordningsnummer m.m.

Riksdagen avslår motion

2022/23:1022 av Per Söderlund m.fl. (SD) yrkandena 28 och 32.

Reservation 9 (SD)

7. Övriga frågor om folkbokföring

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:1431 av Adnan Dibrani (S),

2022/23:1436 av Monica Haider (S),

2022/23:1493 av Bo Broman (SD) och

2022/23:2141 av Markus Wiechel och Lars Andersson (båda SD)
yrkande 1.

Stockholm den 21 mars 2023

På skatteutskottets vägnar

Niklas Karlsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Niklas Karlsson (S), Per Söderlund (SD), Hanna Westerén (S), Eric Westroth (SD), Fredrik Ahlstedt (M), Ida Ekeröth Clausson (S), David Lång (SD), Mathias Tegnér (S), Marie Nicholson (M), Iлона Sztatmári Waldau (V), Cecilia Engström (KD), Bo Broman (SD), Cecilia Rönn (L), Crister Carlsson (M), Peder Björk (S), Helena Vilhelmsson (C) och Marielle Lahti (MP).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet regeringens proposition 2022/23:41 Bättre möjligheter för Skatteverket att göra dataanalyser och urval i folkbokföringsverksamheten. I propositionen finns en redogörelse för ärendets beredning fram till regeringens beslut om propositionen.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut återges i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2.

En motion med sammanlagt två yrkanden har väckts med anledning av propositionen. I betänkandet behandlas därutöver ca 20 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2022/23. Förslagen i motionerna finns i bilaga 1.

Propositionens huvudsakliga innehåll

Propositionen innehåller förslag som syftar till att ge Skatteverket bättre möjligheter att minska mängden fel i folkbokföringsverksamheten. Skatteverket föreslås få behandla personuppgifter för att göra dataanalyser och urval för att förebygga, förhindra och upptäcka felaktiga uppgifter i folkbokföringsverksamheten. Skatteverket ska kunna inrikta sin kontroll mot områden med hög risk för fel och fusk och där man kan uppnå bästa möjliga effekt. För de uppgifter som samlas in för analys och urval föreslås en ny reglering. De kommer att utgöra en särskild uppgiftssamling, analys- och urvals databasen. En rad bestämmelser föreslås som syftar till att minska det intrång i den personliga integriteten som förslagen kan föranleda. I propositionen föreslås även vissa följdändringar i ärvdabalken. Ändringarna görs med anledning av de nya reglerna om samordningsnummer (prop. 2021/22:276). Vidare föreslås en ändring av rättelsekaraktär i lagen (2021:1256) om riskskatt för kreditinstitut.

Lagändringarna som gäller dataanalyser och urval samt ändringen i lagen om riskskatt för kreditinstitut föreslås träda i kraft den 1 maj 2023 och övriga ändringar den 1 september 2023.

Utskottets överväganden

Regeringens lagförslag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens lagförslag som ger Skatteverket möjlighet att behandla personuppgifter för att göra dataanalyser och urval för att förebygga, förhindra och upptäcka felaktiga uppgifter i folkbokföringsverksamheten. Därmed avslår riksdagen ett motionsyrkande om avslag på regeringens förslag.

Jämför reservation 1 (V).

Gällande rätt

Med folkbokföring avses att en persons bosättning fastställs samt att uppgifter om identitet, familj och andra förhållanden som får förekomma i folkbokföringsdatabasen registreras (1 § folkbokföringslagen [1991:481] och lagen [2001:182] om behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet). Den 1 september 2023 träder lagändringar i kraft som innebär att bestämmelser om samordningsnummer för den som inte är eller har varit folkbokförd utmönstras ur folkbokföringslagen och förs in i en ny lag, lagen (2022:1697) om samordningsnummer. Behandling av personuppgifter om personer med samordningsnummer kommer dock alltså omfattas av folkbokföringsverksamheten och regleras även i fortsättningen i lagen om behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet.

En mängd uppgifter kan registreras i folkbokföringsdatabasen i samband med ett folkbokföringsärende, exempelvis personnummer, namn, födelsetid, medborgarskap, adress, folkbokföringsfastighet, lägenhetsnummer, folkbokföringsort och civilstånd. Uppgifterna i folkbokföringen ska spegla befolkningens bosättning, identitet och familjerättsliga förhållanden så att olika samhällsfunktioner får ett korrekt underlag för beslut och åtgärder (2 § andra stycket förordningen [2017:154] med instruktion för Skatteverket). Folkbokföringsdatabasen används i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet för att tillhandahålla information som behövs för bl.a. samordnad behandling, kontroll och analys av identifieringsuppgifter för fysiska personer och av andra folkbokföringsuppgifter samt handläggning av folkbokföringsärenden (1 kap. 4 § och 2 kap. 1 § lagen om behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet).

Propositionen

Behovet av korrekta uppgifter i folkbokföringsverksamheten

Mot bakgrund av den viktiga funktion som folkbokföringen fyller och utmaningen att upprätthålla kvaliteten i densamma genomförde Riksrevisionen 2017 en granskning i syfte att undersöka om Skatteverket bedriver arbetet med att upprätthålla kvaliteten i folkbokföringen på ett effektivt sätt. I rapporten Folkbokföringen – ett kvalitetsarbete i uppförssbacke (RiR 2017:23) riktade Riksrevisionen kritik mot Skatteverkets arbete med att upprätthålla kvaliteten i folkbokföringsverksamheten och den interna styrningen av verksamheten. Riksrevisionen konstaterade en rad brister, och den övergripande slutsatsen var därför att kvalitetsarbetet inte bedrevs på ett effektivt sätt. Riksrevisionen noterade dock att det fanns mycket kunskap och insikter om hur arbetet skulle kunna förbättras inom folkbokföringen.

I skrivelsen Riksrevisionens rapport om folkbokföringen (skr. 2017/18:124) instämde regeringen i Riksrevisionens bedömning att det är allvarligt att det finns brister i Skatteverkets kvalitetsarbete och att det är angeläget att vidta åtgärder. Regeringen konstaterade dock att många av de problem som Riksrevisionen påtalar redan har uppmärksammats inom verksamheten och att det pågår ett utvecklingsarbete inom myndigheten. I sin rapport var Riksrevisionen kritisk till Skatteverkets arbete med riskanalys och urval i folkbokföringsverksamheten. Även Utredningen om folkbokföring och samordningsnummer har kommit till samma slutsats och lämnat förslag för att Skatteverket i sin folkbokföringsverksamhet ska kunna använda analyser och urval för en mer resurseffektiv kontrollverksamhet.

En analys- och urvalsdatabas

Regeringen bedömer att Skatteverkets möjligheter att göra dataanalyser och urval i folkbokföringsverksamheten behöver utvecklas och effektiviseras. Regeringen föreslår därför att Skatteverket ska föra en analys- och urvalsdatabas där personuppgifter ska få behandlas för att tillhandahålla information som behövs för dataanalyser och urval i syfte att förebygga, förhindra och upptäcka felaktiga uppgifter i folkbokföringsverksamheten.

De uppgifter som i dag får behandlas i folkbokföringsdatabasen ska i huvudsak också få behandlas i analys- och urvalsdatabasen. En bestämmelse i lag ska upplysa om att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan meddela ytterligare föreskrifter om vilka uppgifter som får behandlas i analys- och urvalsdatabasen.

Några skyddsåtgärder vid behandling av personuppgifter i analys- och urvalsdatabasen

Regeringen föreslår att uppgifter om födelseort, familjesamband som grundas på adoption, inflyttning från utlandet samt uppehållsrätt för en person som är folkbokförd inte ska få användas som sökbegrepp vid sökning i analys- och urvalsdatabasen. Uppgifter om medborgarskap ska få användas som

sökbegrepp endast i fråga om medborgarskap i Sverige, Danmark, Norge, Finland eller Island samt om medborgarskap i ett land inom eller utom Europeiska unionen (unionsmedborgarskap eller icke unionsmedborgarskap). Metoder för att ta fram urval och sökbegrepp som används vid sökningar i analys- och urvalsdatan ska dokumenteras på ett sådant sätt att de kan kontrolleras i efterhand.

Regeringen bedömer att ytterligare bestämmelser om särskilda skyddsåtgärder i fråga om analys- och urvalsdatan kan regleras i förordning.

Längsta tid för personuppgiftsbehandlingen

Personuppgifter som behandlas i analys- och urvalsdatan ska inte få behandlas under en längre tid än som behövs med hänsyn till ändamålet med behandlingen. Uppgifterna får dock aldrig behandlas under en längre tid än tre år från den tidpunkt när uppgifterna tillfördes datan.

Rätten att göra invändningar

Rätten för registrerade att göra invändningar enligt artikel 21.1 i EU:s dataskyddsförordning ska inte gälla vid sådan behandling av personuppgifter som är tillåten i analys- och urvalsdatan. Regeringen bedömer inte att någon lagändring behöver göras.

Skyddet för den personliga integriteten vid behandling av personuppgifter

Den behandling av personuppgifter som förslagen ger upphov till utgör enligt regeringens bedömning en proportionerlig inskränkning av det skydd för den personliga integriteten som finns i regeringsformen, Europakonventionen och EU:s rättighetsstadga. Personuppgiftsbehandlingen är vidare förenlig med EU:s dataskyddsförordning, dataskyddslagen och de föreskrifter som har meddelats med stöd av den lagen. Förutom de ändringar som föreslås i lagen om behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet är den befintliga regleringen tillräcklig för den personuppgiftsbehandling som kan komma att ske med anledning av förslagen.

Som skäl för sin bedömning anför regeringen bl.a. följande. En grundläggande förutsättning för att den behandling av personuppgifter som regeringens förslag kräver ska vara laglig och tillåten är att den rymms inom någon av de rättsliga grunderna för behandling som finns i artikel 6.1 i EU:s dataskyddsförordning. Den rättsliga grunden för personuppgiftsbehandlingen i folkbokföringsverksamheten finns i första hand i artikel 6.1 e, dvs. att behandlingen är nödvändig för att utföra en uppgift av allmänt intresse eller som ett led i myndighetsutövning. Enligt artikel 6.3 första stycket i dataskyddsförordningen ska den aktuella grunden för behandlingen fastställas i enlighet med unionsrätten eller en medlemsstats nationella rätt. Enligt artikel 6.3 andra stycket ska vidare syftet med behandlingen vara nödvändigt för att

utföra en uppgift av allmänt intresse eller som ett led i den personuppgiftsansvariges myndighetsutövning.

Förslaget om utökade möjligheter för Skatteverket att genomföra dataanalyser och urval innebär enligt regeringen att Skatteverket får bättre förutsättningar att se till att uppgifterna i folkbokföringen speglar befolkningens bosättning, identitet och familjerättsliga förhållanden så att olika samhällsfunktioner får ett korrekt underlag för olika beslut och åtgärder. Syftet är att förebygga, förhindra och upptäcka felaktiga uppgifter i folkbokföringsverksamheten. Regeringen bedömer att den behandling av personuppgifter som är nödvändig för att dessa uppgifter ska kunna utföras rymms inom den rättsliga grunden uppgift av allmänt intresse eller som ett led i myndighetsutövning (artikel 6.1 e).

Sammantaget kommer det enligt regeringens bedömning att finnas rättslig grund för den personuppgiftsbehandling som föranleds av förslagen.

Behovs- och proportionalitetsbedömning

En rad olika skyddsåtgärder föreslås för att begränsa integritetsintrånget, bl.a. särskilda regler om längsta tid för behandling av personuppgifter. Även ett starkt sekretesskydd föreslås. Därutöver kan fler åtgärder bli aktuella, som dels kan komma att regleras i förordning, dels är upp till Skatteverket i egenskap av personuppgiftsansvarig att vidta. Mot denna bakgrund gör regeringen bedömningen att det intrång i den personliga integriteten som den personuppgiftsbehandling som regeringens förslag innebär uppvägs av de positiva effekter som kan uppnås genom minskade fel i folkbokföringen, vilket i sin tur kan bidra till att motverka brottslighet som riktas mot bl.a. välfärdssystemen. Andra mindre ingripande åtgärder för att uppnå detta bedöms inte finnas.

Med hänsyn till uppgifternas karaktär, ändamålet med behandlingen och den stora mängden uppgifter som kommer att behandlas gör regeringen, i likhet med utredningen, den sammantagna bedömningen att personuppgiftsbehandlingen kan innebära ett sådant betydande intrång som avses i 2 kap. 6 § andra stycket regeringsformen.

Det övergripande ändamålet med Skatteverkets dataanalyser och urval inom folkbokföringsverksamheten är att förebygga, förhindra och upptäcka felaktiga uppgifter i folkbokföringsverksamheten. Genom att i högre utsträckning kunna göra rätt riskvärdering och förebyggande kontroller kan Skatteverket koncentrera sina resurser till de områden och förhållanden där det finns stor risk för att det förekommer fel. Ändamålet att minska fel i folkbokföringsverksamheten är godtagbart i ett demokratiskt samhälle och kan därför rättfärdiga en inskränkning av skyddet för den personliga integriteten i bl.a. regeringsformen.

Sekretess till skydd för enskildas intressen

Sekretess ska gälla i verksamhet som avser förande av och uttag ur analys- och urvalsdatan basen enligt lagen om behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet för uppgifter om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden som har tillförts databasen. För uppgift i en allmän handling ska sekretessen gälla i högst 20 år. Tystnadsplikten som följer av den nya sekretessbestämmelsen ska ha företräde framför meddelarfriheten.

Sekretess till skydd för vissa uppgifter som kan hänföras till dataanalyser och urval

Sekretess ska gälla för uppgift om metoder, modeller och riskfaktorer som kan hänföras till dataanalyser och urval i syfte att förebygga, förhindra och upptäcka felaktiga uppgifter i folkbokföringsverksamheten, om det kan antas att det allmännas syfte med sådana analyser och urval motverkas om uppgiften röjs.

Följändringar i ärvdabalken med anledning av ny reglering om samordningsnummer

Med anledning av införandet av lagen om samordningsnummer, som innebär att bestämmelser om samordningsnummer utmönstras ur folkbokföringslagen, ska vissa följändringar genomföras i ärvdabalken.

Ikraftträdandebestämmelser

De nya reglerna om dataanalyser och urval och ändringen i lagen om riskskatt för kreditinstitut ska träda i kraft den 1 maj 2023. Ändringarna i ärvdabalken ska träda i kraft den 1 september 2023.

Konsekvenser för enskilda och skyddet för den personliga integriteten

Förslagen påverkar enskildas integritet på så sätt att en stor mängd personuppgifter från flera källor kommer att behandlas av Skatteverket. Sambearbetning av uppgifter från olika källor kan innebära att Skatteverket får tillgång till en mer omfattande bild av den enskildes förhållanden. Den personuppgiftsbehandling som förslagen innebär medför därmed ett antal integritetsrisker. De risker som identifierat hanteras genom att höga krav ställs på Skatteverkets säkerhets- och skyddsåtgärder vid behandling av uppgifter i analys- och urvalsdatan basen. Regeringen bedömer att den personuppgiftsbehandling som förslagen medför kommer att utgöra en proportionerlig inskränkning av det skydd för den personliga integriteten som finns i regeringsformen, Europakonventionen och EU:s rättighetsstadga. I samtliga fall har regeringen alltså gjort bedömningen att förslagen är proportionerliga och motiverade samt att skyddet av personuppgifterna tillgodoses genom de skyddsåtgärder som föreslås.

Motionen

I kommittémotion 2022/23:2315 av Ilona Szatmári Waldau m.fl. (V) yrkande 1 yrkas avslag på propositionen. Motionärerna anför att förslaget brister i proportionalitet och riskerar att leda till betydande intrång i den personliga integriteten. De bestämmelser som enligt regeringen syftar till att minska detta intrång avhjälpas inte enligt motionärerna denna grundläggande brist.

Utskottets ställningstagande

Inledningsvis vill utskottet framhålla vikten av att uppgifterna i folkbokföringen speglar befolkningens bosättning, identitet och familjerättsliga förhållanden eftersom detta är en förutsättning för bl.a. Skatteverkets fastställande av skatter och även för att andra samhällsfunktioner ska ha ett korrekt underlag för beslut och åtgärder.

Utskottet noterar att Riksrevisionen i en granskningsrapport (RiR 2017:23) riktat kritik mot Skatteverkets arbete för att upprätthålla kvaliteten i folkbokföringen (skr. 2017/18:12, bet. 2017/18:SkU16). I sin beredning av regeringens skrivelse delade utskottet Riksrevisionens bedömning att det är allvarligt att det finns brister i Skatteverkets kvalitetsarbete och att det är angeläget att vidta åtgärder. Utskottet vidhåller denna bedömning och välkomnar därför regeringens förslag för att Skatteverkets folkbokföringsverksamhet ska kunna använda analyser och urval för en mer resurseffektiv kontrollverksamhet.

Personuppgiftsbehandlingen i analys- och urvalsdatan kan innebära ett betydande intrång i den personliga integriteten, men utskottet anser i likhet med regeringen att det uppvägs av de positiva effekter som kan uppnås genom minskade fel i folkbokföringen, vilket i sin tur kan bidra till att motverka brottslighet som riktas mot bl.a. välfärdssystemen. Utskottet noterar att regeringen föreslår en rad olika skyddsåtgärder för att begränsa integritetsintrånget, bl.a. särskilda regler om längsta tid för behandling av personuppgifter samt ett starkt sekretesskydd.

Mot denna bakgrund anser utskottet att lagförslagen bör antas. Därmed bör motion 2022/23:2315 av Ilona Szatmári Waldau m.fl. (V) yrkande 1 avslås.

Uppgifter som får behandlas i analys- och urvals databasen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag till lagstiftning som tydligt klargör vilket slags uppgifter som får behandlas i Skatteverkets analys- och urvals databas. Utskottet hänvisar till att behandlingen av känsliga uppgifter är motiverade med hänsyn till ett viktigt allmänintresse samt att regleringen av vilka uppgifter som ska få behandlas, utöver de som finns i folkbokföringsdatabasen, kan tas in i förordning.

Jämför reservation 2 (V, MP).

Motionen

I kommittémotion 2022/23:2315 av Ilona Szatmári Waldau m.fl. (V) yrkande 2 begär motionärerna ett tillkännagivande om att regeringen bör återkomma till riksdagen med ett förslag till lagstiftning som tydligt klargör vilket slags uppgifter som får behandlas i analys- och urvals databasen.

Propositionen

I äldre förarbeten har anförts att till skillnad från vad som gäller inom beskattningsverksamheten är förändringstakten inom folkbokföringsverksamheten förhållandevis låg i fråga om vilka uppgifter om fysiska personer som behöver behandlas på automatiserad väg i den informationsbaserade delen av databasen. Den uppräknade av uppgifter som fanns i lagen om folkbokföringsregister ansågs begränsad till sin omfattning och av central betydelse i folkbokföringsverksamheten. Regeringen ansåg därför att de uppgifter som får behandlas på samma sätt som gällde för folkbokföringsregister skulle anges direkt i lag (prop. 2000/01:33 s. 141). Den nuvarande författningsregleringen innebär att Skatteverket för att göra urval endast får behandla de personuppgifter som anges i 2 kap. 3 § lagen om behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet, dvs. i huvudsak bosättnings- och familjerättsligt relaterade uppgifter, och de uppgifter som behövs för handläggning av ärenden enligt 2 kap. 4 § samma lag. I likhet med utredningen anser regeringen att den reglering som nu föreslås inte bör begränsa denna möjlighet, utan tvärtom så bör dessa uppgifter även få behandlas i analys- och urvals databasen. De personkretsar som det får behandlas uppgifter om i analys- och urvals databasen bör också begränsas till att vara desamma som i folkbokföringsdatabasen. Uppgifterna behövs för att Skatteverket ska ges möjligheter att genom analys och urval verka för att

förebygga, förhindra och upptäcka felaktigheter i folkbokföringsverksamheten. De är adekvata, relevanta och inte för omfattande i förhållande till det analys- och urvalsändamål för vilket de behandlas. Därför föreslås att en bestämmelse som reglerar rätten att behandla uppgifterna i analys- och urvals databasen införs i lagen om behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet.

Kravet på att Skatteverket ska ha korrekta uppgifter i folkbokföringsdatabasen är dock svårt att upprätthålla när myndigheten inte kan nyttja uppgifter från andra aktörer som indikerar var personer t.ex. kan, eller inte kan, anses vara bosatta. I likhet med utredningen anser därför regeringen att Skatteverket bör ges möjligheter till effektivisering i folkbokföringsverksamheten genom att också använda uppgifter från andra verksamheter inom Skatteverket liksom från andra myndigheter i syfte att genom sökningar baserade på olika urval kunna rikta resurserna dit där riskerna för fel är som störst. Ökade möjligheter att koncentrera sig på de ärenden där risken för felaktigheter är som störst innebär även att hanteringen av övriga ärenden kan effektiviseras. Genom att ett urval görs kommer dessutom endast uppgifter i de mest relevanta ärendena att behandlas, vilket innebär ett mer begränsat integritetsintrång. Skatteverkets begränsade möjligheter att använda uppgifter utanför folkbokföringsverksamheten för att hitta granskningsvärda ärenden innebär också små möjligheter att göra väl underbyggda riskvärderingar inför handläggning och skiktning av ärenden. För att kunna göra effektiva och ändamålsenliga urval och kunna agera där det finns stor risk för fel behöver Skatteverket även kunna använda uppgifter som inte finns i folkbokföringsdatabasen.

Reglering av denna typ förekommer i såväl lag som förordning och regeringen anser, i likhet med Skatteverket, att analys- och urvalsdatabasens innehåll inte bör regleras uttömmande i lag utan även i förordning. Regleringen av vilka ytterligare uppgifter som ska få behandlas i analys- och urvalsdatabasen, utöver de som i dag får behandlas i folkbokföringsdatabasen, bedömer regeringen kan tas in i förordning.

Utskottets ställningstagande

Genom att uppgifter som får behandlas i folkbokföringsdatabasen också ska få behandlas i analys- och urvalsdatabasen kan det enligt regeringen inte uteslutas att Skatteverket kan komma att även i denna databas behöva behandla känsliga personuppgifter som avses i artikel 9.1 i EU:s dataskyddsförordning. Utskottet konstaterar att behandling av sådana uppgifter som huvudregel är förbjuden. Om det skulle röra sig om känsliga personuppgifter föreskrivs dock i artikel 9.2 g i samma förordning ett undantag från förbudet om behandlingen är nödvändig av hänsyn till ett viktigt allmänt intresse, på grundval av t.ex. medlemsstaternas nationella rätt, vilken ska stå i proportion till det eftersträlvade syftet, vara förenligt med det väsentliga innehållet i rätten

till dataskydd och innehålla bestämmelser om lämpliga och särskilda åtgärder för att säkerställa den registrerades grundläggande rättigheter och intressen.

När Skatteverket behandlar känsliga personuppgifter som är nödvändiga för att utföra dessa uppgifter anser utskottet, liksom regeringen, att det rör sig om en sådan behandling som är av viktigt allmänintresse på grundval av nationell rätt. Behandlingen av känsliga personuppgifter är således i detta fall motiverad med hänsyn till ett viktigt allmänintresse.

För att kunna göra effektiva och ändamålsenliga urval och kunna agera där det finns stor risk för fel behöver Skatteverket kunna använda uppgifter som inte finns i folkbokföringsdatabasen. Regleringen av vilka ytterligare uppgifter som ska få behandlas i analys- och urvals-databasen, utöver de som i dag får behandlas i folkbokföringsdatabasen, bedömer regeringen kan tas in i förordning. Utskottet delar denna bedömning.

Mot denna bakgrund anser utskottet inte att det är nödvändigt att regeringen återkommer med förslag till lagstiftning som klargör vilka uppgifter som får behandlas i analys- och urvals-databasen. Motionsyrkandet bör därför avslås.

Folkräkning m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsförslag om att lägga till variabeln funktionsnedsättning i befolkningsundersökningar, genomföra en folkräkning samt genomföra en översyn av folkbokföringen.

Jämför reservation 3 (S) och 4 (SD).

Motionerna

I kommittémotion 2022/23:961 yrkande 10 av Magnus Persson m.fl. (SD) föreslås att regeringen ger de aktuella myndigheterna i uppdrag att lägga till parametern funktionsnedsättning i de stora befolkningsundersökningarna.

I kommittémotion 2022/23:1022 av Per Söderlund m.fl. (SD) yrkande 22 anfördes att regeringen borde överväga en total översyn av folkbokföringen för att minimera folkbokföringsfelet och effektivare kunna stävja brottslighet samt att initiera en folkräkning.

I motion 2022/23:123 av Anna Vikström (S) föreslås fler åtgärder för att genom samverkan och kontroll stärka kvaliteten i folkbokföringen i syfte att motverka missbruk av folkbokföringsuppgifter i välfärdsbrottslighet, organiserad brottslighet och för att utnyttja välfärdssamhället.

I motion 2022/23:292 av Jan Ericson (M) anfördes att Sverige behöver en ny folkräkning, där man samtidigt grundligt undersöker människors identiteter när det råder oklarheter.

Bakgrund

Census

En hushålls- och bostadsräkning, även kallad census, innebär att samla in uppgifter om hushåll, boende och bostäder i ett land vid en given tidpunkt.

Riksdagen fattade 1989 beslut om regeringens förslag om en folk- och bostadsräkning 1990 (prop. 1988/89:91 och prop. 1988/89:121). Av proposition 1988/89:121 framgår att uppgifterna till folk- och bostadsräkningen skulle samlas in dels genom frågeblanketter till allmänheten, dels genom utnyttjande av uppgifter som fanns tillgängliga i vissa register. Vidare framgår att arbetet skulle ledas av Statistiska centralbyrån (SCB) under medverkan av kommunerna.

Detta var den senaste folk- och bostadsräkning som genomfördes i Sverige. Mellan 1990 och 2011 genomfördes inga folkräkningar i Sverige.

Riksdagen fattade 2006 beslut om en lag om ett lägenhetsregister (2006:378) och förändringar i folkbokföringslagen (1991:481). Syftet var att möjliggöra en registerbaserad hushålls- och bostadsstatistik. Den kompletterades 2007 med en förordning som reglerade Lantmäteriets upprättande av registret.

SCB genomförde 2011 en registerbaserad hushålls- och bostadsräkning som redovisas i rapporten Hushålls- och bostadsräkning – (Census) 2011 (SCBDOK 3.2).

Skatteutskottets tillkännagivande om folkräkning och användande av biometriska data

I betänkande 2021/22:SkU17 Skatteförfarande och folkbokföring föreslog utskottet ett tillkännagivande till regeringen om att den ska genomföra en folkräkning respektive att använda biometriska data vid inflyttning till Sverige och vid tilldelning av samordningsnummer. Riksdagen biföll utskottets förslag (rskr. 2021/22:255).

Stärkt kontroll och kvalitet i folkbokföringen

Utskottet tillstyrkte i betänkande 2021/22:SkU28 regeringens förslag om att stärka kvalitet och kontroll i folkbokföringen. Det innebär bl.a. att Skatteverket ska ges utökade möjligheter att göra kontrollbesök och att möjligheten att bli folkbokförd utan känd hemvist slopas. Utskottet tillstyrkte samtidigt förslag på ett antal åtgärder för att stärka identitetskontrollen. En person som ska bli folkbokförd i Sverige ska inställa sig personligen hos Skatteverket och där kunna visa upp pass, identitetskort eller uppehållstillstånd. Skatteverket ska även kunna använda biometriska data i folkbokföringskontroller, samt på begäran ta fingeravtryck och ansiktsbild. Riksdagen biföll utskottets förslag (rskr. 2021/22:372) och lagändringarna om biometriska data, fingeravtryck och ansiktsbild träder i kraft den 1 september 2023. Övriga lagar trädde i kraft den 1 september 2022.

Riksdagen riktade även tre tillkännagivanden till regeringen. Regeringen bör ta initiativ och återkomma till riksdagen om frågor rörande

- samordningsnummer
- förbättringar av folkbokföringslagstiftningen
- folkbokföringsbrott.

Utskottets ställningstagande

Arbetsmarknadsutskottet har tidigare avstyrkt yrkande om att regeringen bör ge aktuella myndigheter i uppdrag att variabeln funktionsnedsättning ska ingå i de stora befolkningsundersökningarna med motiveringen att de prioriteringar som görs på arbetsmarknadsområdet för personer med funktionsnedsättning är väl lämpade för att stärka situationen för gruppen och skapa arbetstillfällen (bet. 2021/22:AU6, rskr. 2021/22:46). Utskottet gör ingen annan bedömning.

Utskottet konstaterar att riksdagen så sent som i april 2022 riktade tillkännagivande till regeringen om att den ska genomföra en folkräkning respektive att använda biometriska data vid inflyttning till Sverige och vid tilldelning av samordningsnummer (bet. 2021/22:SkU17, rskr. 2021/22:255). Vidare har riksdagen i juni 2022 beslutat i enlighet med regeringens förslag att ge Skatteverket utökade möjligheter att göra kontrollbesök, och slopa möjligheten att bli folkbokförd utan känd hemvist (prop. 2021/22:217, bet. 2021/22:SkU28).

Mot denna bakgrund anser utskottet inte att riksdagen behöver rikta tillkännagivanden till regeringen i enlighet med motionärernas yrkande, som avstyrks.

Folkbokföring av barn på två adresser m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsförslag om att myndighetspost och informationsbrev till vårdnadshavare ska adresseras till samtliga föräldrar.

Jämför reservation 5 (C).

Motionen

I partimotion 2022/23:1673 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 94 samt i kommittémotion 2022/23:881 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 24 föreslås att myndighetspost och information ska skickas till båda vårdnadshavarna till ett barn.

Bakgrund

Barn, dvs. personer under 18 år, ska folkbokföras enligt samma regler som vuxna och ska vara folkbokförda där de tillbringar sin nattvila eller motsvarande vila (dygnsvilan). Barn kan ibland bo på två ställen, vilket kan innebära dubbel bosättning. Det är t.ex. vanligt när föräldrarna har var sin bostad och barnet vistas hos båda föräldrarna. Huvudregeln är att barnet då får folkbokföras hos den av vårdnadshavarna som de båda är överens om. Detta gäller i de fall då föräldrarna har gemensam vårdnad om barnet och barnet bor ungefär lika ofta hos båda sina föräldrar. Om huvudregeln inte är tillämplig, t.ex. när föräldrarna inte är överens om barnets folkbokföring, ska ett barn folkbokföras hos den förälder där barnet tillbringar flest nätter.

Om barnet bor lika mycket tid hos båda föräldrarna ska folkbokföringen inte ändras så länge en förälder bor kvar i familjens tidigare gemensamma bostad. Detta gäller även om barnet tillbringar en natt mer i veckan hos den andra föräldern. Om det inte finns någon sådan gemensam bostad och barnet bor lika många nätter hos båda föräldrarna eller om föräldrarna lämnar olika uppgifter om var barnet bor, ska barnets folkbokföring bestämmas utifrån barnets boendesituation. Vid denna typ av bedömning av ett barns folkbokföring är det Skatteverket som beslutar var barnet ska vara folkbokförd.

Tidigare riksdagsbehandling

Motsvarande motionsyrkanden har behandlats av utskottet vid flera tillfällen, senast i betänkande 2021/22:SkU17. Utskottet vidhöll sitt ställningstagande med följande motivering:

Enligt Folkbokföringsutredningen (SOU 2009:75 Folkbokföringen s. 382) fanns det inte tillräckligt starka skäl för att införa en möjlighet att folkbokföra ett barn på två ställen eller att låta barnet vara folkbokfört hos den ena föräldern och samtidigt registrera den andra förälderns adress i folkbokföringsdatabasen. Riksdagen antog i stället bestämmelser som innebär att om vårdnadshavarna är överens ska de själva kunna välja var ett barn som bor ungefär lika mycket hos dem båda ska anses bosatt (bet. 2012/13:SkU25, rskr. 2012/13:254). En vårdnadshavare ska också vid gemensam vårdnad ensam kunna överklaga ett beslut om barnets folkbokföring. Utskottet är inte berett att tillmötesgå motionärernas förslag om ett tillkännagivande om att barn ska kunna vara folkbokförda på två adresser eller om hur utskick till vårdnadshavare sker.

Motionsyrkandet avstyrktes och riksdagen följde utskottets förslag.

Utskottets ställningstagande

Utskottet står fast vid den uppfattning som utskottet och riksdagen tidigare gett uttryck för, och därför bör motionsyrkandet avslås.

Skydd för folkbokföringsuppgifter m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om offentlighetsprincipens omfattning, om möjlighet till permanent skyddad identitet och om skyddade folkbokföringsuppgifter.

Jämför reservation 6 (S), 7 (SD) och 8 (C).

Motionerna

I partimotion 2022/23:1673 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 68 samt i kommittémotion 2022/23:883 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkande 23 föreslås att regeringen, utifrån Jämställdhetsmyndighetens kommande kartläggning, ser över systemet med skyddade personuppgifter och andra skyddsåtgärder.

I kommittémotion 2022/23:959 av Michael Rubbestad m.fl. (SD) yrkande 8 föreslås att det ska vara möjligt att i särskilt svåra fall bevilja en person livslång skyddad identitet.

I kommittémotion 2022/23:1022 av Per Söderlund m.fl. (SD) yrkande 30 anförs att regeringen borde överväga att se över regelverket för skyddade folkbokföringsuppgifter för att förhindra brott.

I motion 2022/23:1311 av Alexandra Völker och Azadeh Rojhan (båda S) yrkande 1 föreslås tillkännagivande om behovet av att kartlägga hur ofta personer som lever med skyddade uppgifter får sina uppgifter röjda och hur det ska förhindras.

I motion 2022/23:559 av Markus Wiechel (SD) yrkande 6 föreslås att regeringen ser över möjligheten att ytterligare skydda privatpersoners känsliga uppgifter från offentligheten.

I motion 2022/23:1680 av Helena Vilhelmsson m.fl. (C) yrkandena 1 och 4 anförs att en utredning bör tillsättas i syfte att kvinnor med skyddad identitet via skarpare lagstiftning ska kunna leva ett liv utan risk för att bli röjda, och att lagstiftningen behöver förändras så att kvinnor som lever gömda inte ska behöva riskera att röja sin identitet på grund av offentlighetsprincipen.

I motion 2022/23:223 av Mikael Larsson (C) föreslås att regeringen snarast bör utreda möjligheten till hur man kan skydda Sveriges invånares personnummer så att kriminella inte kan komma åt människors personnummer och använda dem i syfte att genomföra ett brott.

Bakgrund

Uppgifter som registreras i folkbokföringen är som regel offentliga. Sekretess gäller hos alla myndigheter om det av särskild anledning kan antas att den enskilde, eller någon närstående, kan lida skada eller men om uppgifter om personen lämnas ut (22 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen). En sådan

särskild anledning som avses i bestämmelsen kan vara befarad personförföljelse.

Om man på förhand kan misstänka att utlämnande av uppgifter om en person kan förorsaka personförföljelse eller annan skada kan sekretessmarkering i folkbokföringsregistren tillgripas som en första skyddsåtgärd.

En sekretessmarkering är den lägre graden av skyddade personuppgifter och är en administrativ åtgärd som gör det svårare för andra att ta del av dina personuppgifter i folkbokföringsregistret. Sekretessmarkeringen omfattar alla personuppgifter för personen.

Markeringen anger att särskild försiktighet bör iakttas vid bedömningen av om uppgifter om personen i fråga bör lämnas ut, eftersom uppgifterna kan omfattas av sekretess. En sekretessmarkering fungerar som en varningssignal för Skatteverket och andra myndigheter om att en prövning ska göras innan uppgifterna om dig lämnas ut. Det är alltså ingen absolut sekretess. En sekretessmarkering är en administrativ åtgärd som motsvarar hemligstämpeln på ett dokument.

Förfarandet med sekretessmarkering är inte reglerat i lag. Förfarandet har dock använts inom folkbokföringen under många år, och skatteförvaltningen har utarbetat särskilda rutiner för systemet. JO har också accepterat förfarandet. Omprövning av sekretessmarkeringen görs i regel varje år. Den skyddade personen ska då redogöra för de aktuella förhållandena, och det prövas om skyddet ska vara kvar.

Generalklausulen

Den s.k. generalklausulen i 10 kap. 27 § första stycket offentlighets- och sekretesslagen är en sekretessbrytande bestämmelse. Enligt generalklausulen hindrar sekretess inte att en uppgift lämnas till en myndighet om det är uppenbart att intresset av att uppgiften lämnas har företräde framför det intresse sekretessen ska skydda.

Skyddad folkbokföring

Ett nytt skyddsinstitut – skyddad folkbokföring – infördes den 1 januari 2019. Detta ersätter det tidigare skyddsinstitutet kvarskrivning och är tänkt att ge ett starkare skydd. Skyddad folkbokföring ger också ett starkare skydd än sekretessmarkering.

I och med beslutet togs institutet kvarskrivning bort och ersattes med skyddad folkbokföring.

Genom skyddad folkbokföring ska en person som av särskilda skäl kan antas bli utsatt för brott, förföljelser eller allvarliga trakasserier på annat sätt, efter egen ansökan, få medges att vara folkbokförd på en annan folkbokföringsort än där personen är bosatt. En adress till Skatteverket registreras dit personen får sin post.

Skyddad folkbokföring ska som regel ges för obestämd tid men ska också kunna begränsas till viss tid. Skyddad folkbokföring ska medges vid

kvalificerade hotsituationer vilka ofta pågår under lång tid. Ett medgivande på obestämd tid ökar tryggheten för den enskilde.

Fingerade personuppgifter

Bestämmelser om fingerade personuppgifter infördes den 1 juli 1991 och regleras i lagen (1991:483) om fingerade personuppgifter. Enligt lagen kan en folkbokförd person som riskerar att bli utsatt för allvarlig brottslighet som riktar sig mot hans eller hennes liv, hälsa eller frihet medges att använda andra personuppgifter om sig själv än de verkliga (fingerade personuppgifter). Det krävs också att personen inte kan ges tillräckligt skydd genom skyddad folkbokföring eller på annat sätt. Huvudregeln är att medgivandet gäller för obegränsad tid, men det får begränsas till viss tid. Ett medgivande att använda fingerade personuppgifter får även ges åt en familjemedlem som varaktigt bor tillsammans med den person som riskerar att bli utsatt för allvarlig brottslighet. Medgivande lämnas av Stockholms tingsrätt efter ansökan hos Rikspolisstyrelsen.

Straffrättsligt skydd mot olovlig identitetsanvändning

Regeringen lämnade i proposition 2015/16:150 förslag på stärkt skydd mot utnyttjande av identitetsuppgifter. Ett nytt brott infördes i brottsbalken, olovlig identitetsanvändning. Med olovlig identitetsanvändning menas att någon använder en annan persons identitetsuppgifter utan att personen lämnat sitt samtycke. Även brottet olaga förföljelse ska omfatta handlingar som handlar om olovlig identitetsanvändning.

Straffbestämmelsen syftar till att motverka missbruk av identitetsuppgifter och ge skydd mot den integritetskränkning det innebär att få dessa utnyttjade. Genom kriminaliseringen får den drabbade bättre möjlighet att ta till vara sin rätt.

Ändringarna trädde i kraft den 1 juli 2016 (bet. 2015/16:JuU29 Straffrättsligt skydd mot olovlig identitetsanvändning).

Integritetsskyddsmyndigheten

Integritetsskyddsmyndigheten (IMY), tidigare Dataskyddsinspektionen, har av regeringen getts i uppdrag att löpande följa utvecklingen inom integritetsskydd och att vart fjärde år rapportera till regeringen om den mest aktuella och betydelsefulla utvecklingen som påverkar den personliga integriteten. Integritetsskyddsrapport 2020 är den första redovisningen enligt uppdraget. Rapporten lämnades över till regeringen i januari 2021.

Jämställdhetsmyndigheten

Jämställdhetsmyndigheten fick i april 2021 uppdrag att genomföra kunskaps- höjande insatser gällande våldsutsatta personer som lever med skyddade personuppgifter, med fokus på kvinnor och barn (dnr A2021/00971). Syftet

med uppdraget är att öka kännedomen om gällande lagstiftning samt belysa livssituationen för våldsutsatta kvinnor och barn som lever med skyddade personuppgifter.

Uppdraget redovisades i mars 2022 i rapporten Skyddade personuppgifter – oskyddade personer (2022:10).

Stärkta rättigheter för barn och vuxna i skyddat boende

Regeringen har tagit fram utkast till lagrådsremiss som innehåller förslag som ska förbättra skyddet och stödet till dem som behöver skyddat boende. Förslagen stärker även barnrättsperspektivet för barn som följer med en vårdnadshavare till ett skyddat boende. Enligt utkastet föreslås lagändringarna träda i kraft den 1 juli 2023.

Utskottets ställningstagande

Offentlighetsprincipen är en grundsten i Sveriges demokratiska statskick. Utskottet inser att det dock i vissa fall kan vara motiverat med inskränkningar i denna princip för att skydda enskilda personer eller tjänstemän. Det är också viktigt att lagstiftningen följer med i den utveckling som sker i samhället, bl.a. på it-området, för att på bästa sätt hantera avvägningen mellan offentlighet och sekretess.

Att få sina identitetsuppgifter utnyttjade är en stor integritetskränkning och skyddet mot det stärktes 2016 genom att ett nytt brott infördes i brottsbalken, olovlig identitetsanvändning (bet. 2015/16:JuU29, rskr. 2015/16:240). Med olovlig identitetsanvändning menas att någon använder en annan persons identitetsuppgifter utan att personen lämnat sitt samtycke. Straffbestämmelsen syftar till att motverka missbruk av identitetsuppgifter och ge skydd mot den integritetskränkning det innebär att få dessa utnyttjade.

Riksdagens konstitutionsutskott uttalade i betänkande 2020/21:KU19 bl.a. att en ordning nu har införts som innebär att IMY vart fjärde år ska lämna en redovisning till regeringen av utvecklingen när det gäller integriteten på it-området och att regeringen har meddelat att den har för avsikt att på grundval av redovisningen en gång per mandatperiod överlämna en skrivelse till riksdagen. En första sådan skrivelse har lämnats till riksdagen i juni 2021. Även skyddet mot hot för vissa yrkeskategorier stärktes den 1 januari 2020 genom regler om ett starkt straffrättsligt skydd för blåljusverksamhet och myndighetsutövning (bet. 2019/20:JuU8, rskr. 2019/20:43). Dessa förändringar stärker skyddet för hotade och förföljda personer och även vissa utsatta yrkesgrupper. Vidare gjorde justitieutskottet ett tillkännagivande med krav på regeringen att återkomma med ytterligare förändringar för fler yrkesgrupper som arbetar i viktiga samhällsfunktioner.

Utskottet noterar att det pågår ett omfattande arbete med att skydda den personliga integriteten samtidigt som offentlighetsprincipen bevaras. Utskottet anser att de nya lagstiftningar som nyligen trätt i kraft måste få möjlighet att tillämpas och utvärderas i fråga om hur de fungerar i praktiken. Utskottet

förutsätter att regeringen noga följer upp och utvärderar utvecklingen av de nya regelverken och också följer upp riksdagens tillkännagivande på detta område.

Mot denna bakgrund avstyrker utskottet samtliga motioner i avsnittet.

Samordningsnummer m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår förslag om att företagsformen enskild firma ska ges ett organisationsnummer som inte är identiskt med näringsidkarens personnummer, samt en total översyn av systemet med samordningsnummer.

Jämför reservation 9 (SD).

Motionen

I kommittémotion 2022/23:1022 av Per Söderlund m.fl. (SD) yrkande 28 anfördes att det behövs en total översyn över systemet med samordningsnummer. Motionärerna anser bl.a. att samordningsnummer endast ska kunna erhållas vid personlig inställelse hos en och samma myndighet, förslagsvis Skatteverket, och mot uppvisande av godkänd legitimation och registrering av vederbörandes biometriska uppgifter. I yrkande 32 anför motionärerna att regeringen i syfte att motverka id-kapning borde överväga om enskilda firmor ska ges ett organisationsnummer som inte är identiskt med näringsidkarens personnummer.

Bakgrund

Samordningsnummer är en identitetsbeteckning för en person som inte är eller har varit folkbokförd i Sverige. Syftet med samordningsnummer är att tillgodose myndigheternas behov av en enhetlig identitetsbeteckning för personer som inte är eller har varit folkbokförda i landet för att undvika personförväxling och lättare utbyta information om personen med andra myndigheter och organisationer. Det kan t.ex. handla om en utbytesstudent som ska få betyg eller en utländsk gästarbetare som ska beskattas. Sedan den 1 januari 2000 tilldelas en person som inte är eller har varit folkbokförd i Sverige efter begäran från en myndighet ett särskilt nummer, ett s.k. samordningsnummer. Tidigare kunde även dessa personer tilldelas personnummer om det fanns ett uttryckligt författningsstöd. Eftersom identiteten ofta är osäker när det gäller personer som inte är folkbokförda i landet ansågs det lämpligt att personnummer reserverades för personer som är folkbokförda. Samordningsnummer infördes eftersom risken för personförväxling och behovet av säker kommunikation mellan myndigheter ändå ansågs kräva en enhetlig personbeteckning även för personer som inte är

folkbokförda (prop. 1997/98:9 s. 78 f.). Samordningsnumret är konstruerat som ett personnummer men med sifferkombinationer som inte kan förekomma i personnumret på så sätt att siffrorna för dag adderas med 60. Genom en lagändring den 1 juni 2008 får uppgifter om personer med samordningsnummer, om det inte råder osäkerhet om personernas identitet, ingå i SPAR. På så vis har företag och andra privata organisationer fått en möjlighet att genom en enkel registerkontroll verifiera de uppgifter som en person med samordningsnummer lämnar om sin identitet (prop. 2007/08:58, bet. 2007/08:SkU26).

Tillkännagivande om reformering av samordningsnummer

Riksdagen riktade ett tillkännagivande till regeringen om behovet av en skyndsam reformering av samordningsnummer (bet. 2021/22:SkU28, rskr. 2021/22:378). Utskottet motiverade sitt ställningstagande enligt följande:

Samordningsnummer är en identitetsbeteckning för personer som inte är eller har varit folkbokförda i Sverige. Syftet med samordningsnummer är att myndigheter och andra samhällsfunktioner ska kunna identifiera personer även om de inte är folkbokförda i Sverige. Ett samordningsnummer följer en person hela livet, och det kan aldrig förekomma två likadana samordningsnummer. Om en person som fått ett samordningsnummer senare blir folkbokförd ersätts samordningsnumret av ett personnummer. Likt bristerna i folkbokföringen har bristerna i hanteringen av samordningsnummer lett till ökande kriminalitet inom t.ex. bedrägeri, fusk med uppehållsrätt och identitetsrelaterade brott. Det är tydligt att stärkt kontroll och kvalitet behövs likaväl i tilldelning och hantering av samordningsnummer som för personnummer vid folkbokföring.

Utskottet anser därför att det är allvarligt att reformeringen av systemet med samordningsnummer och identitetsnummer inte tas upp i regeringens proposition. I stället skjuter regeringen den frågan på framtiden, trots att bristen på kontroll av samordningsnummer visat sig vara ett avgörande problem. För att få störst effekt borde lagändringar för att åstadkomma stärkt kontroll och kvalitet i folkbokföringen ha omfattat både personnummer och samordningsnummer samtidigt. Regeringen bör skyndsamt återkomma till riksdagen med förslag om reformering och förbättringar av systemet med samordningsnummer.

Stärkt system för samordningsnummer

Regeringen lämnade i proposition 2021/22:276 förslag om att bestämmelser om samordningsnummer ska regleras i en ny lag, lagen om samordningsnummer, och att Skatteverket tar över ansvaret för bl.a. identitetskontroller vid tilldelning av samordningsnummer. Samordningsnummer ska med förslaget kunna tilldelas i tre nivåer beroende på vilken identitetskontroll som föregått tilldelningen, och den som tar emot uppgifter om samordningsnummer ska få tydlig information om vilken bedömning av identiteten som har gjorts. Den högsta nivån ska tilldelas den som har styrkt sin identitet och identitetskontrollen ska i dessa fall göras vid personlig inställelse. Det föreslås att den som har ett pass, identitetskort eller en

motsvarande handling på begäran ska överlämna handlingen för kontroll. För att ytterligare stärka identitetskontrollen lämnas förslag om att den myndighet som utför identitetskontrollen ges möjlighet att kontrollera biometriska uppgifter som finns lagrade i de handlingar som ska överlämnas vid kontrollen. Den som identitetskontrollen gäller ska vara skyldig att på begäran låta myndigheten ta fingeravtryck och en ansiktsbild. Regeringen föreslår en skyldighet för samtliga myndigheter att underrätta Skatteverket om misstänkta fel i folkbokföringsdatabasen i fråga om personer med samordningsnummer. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 september 2023.

Utskottet tillstyrkte förslaget och riksdagen beslutade i enlighet med utskottets förslag (bet. 2022/23:SkU4, rskr. 2022/23:40).

Genom förslaget anser regeringen att tillkännagivandet om att regeringen bör återkomma med förslag på förändringar och förbättringar av lagstiftningen i fråga om samordningsnummer är slutbehandlat.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att riksdagen beslutat om lagändringar för att stärka systemet med samordningsnummer, och att dessa ändringar träder i kraft den 1 september 2023. Mot denna bakgrund anser utskottet inte att riksdagen nu behöver rikta tillkännagivande om att se över systemet med samordningsnummer. Motionsyrkandena avstyrks.

Övriga frågor om folkbokföring

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsförslag om registrering av medborgare i folkbokföringen, ändring av civilstånd, andelen folkbokförda i en bostad samt att spara utlandssvenskars folkbokföringsuppgifter i det statliga personadressregistret.

Motionerna

I motion 2022/23:1431 av Adnan Dibrani (S) anförs att i och med att Sverige erkänt Kosovo som stat är det självklart att detta även bör registreras hos Skatteverket. Kosovos medborgare bör därför registreras som sådana i folkbokföringen.

I motion 2022/23:1436 av Monica Haider (S) anförs att om en person till exempel blir änka eller skiljer sig vid 20 års ålder är civilståndet änka eller skild resten av livet, om personen inte gifter om sig. Systemet med civilstånd känns gammalt och förlegat och borde ses över.

I motion 2022/23:1493 av Bo Broman (SD) anförs att antalet folkbokförda i en bostad borde regleras. Man bör därför utreda ett regelverk där det regleras

hur många personer som tillåts folkbokföra sig i en specifik bostad i förhållande till bostadens storlek och antal rum.

I motion 2022/23:2141 av Markus Wiechel och Lars Andersson (båda SD) yrkande 1 anförs att man bör bevara utlandssvenskars folkbokföring i det statliga personadressregistret SPAR.

Bakgrund

Offentliga uppgifter

Uppgifter i folkbokföringen är offentliga, vilket betyder att alla har rätt att få del av de uppgifter som finns registrerade i folkbokföringen. Skatteverket lämnar inte ut uppgifter om det finns särskild anledning att anta att den som uppgifterna gäller, eller någon närstående till personen, kan ta skada av det. Då är uppgifterna sekretessbelagda. Skatteverket har en utredningsskyldighet i folkbokföringsärenden och ett allmänt ansvar för att register och dylikt är så korrekta som möjligt.

Genom folkbokföringen får hela samhället tillgång till uppgifter om befolkningen. Uppgifter från folkbokföringen om befolkningen sprids till myndigheter och övriga delar av samhället genom Navet (Skatteverkets system för distribution av folkbokföringsuppgifter till samhället) och Statens personadressregister (SPAR).

Stärkt kontroll och kvalitet i folkbokföringen

Regeringen föreslog i proposition 2021/22:217 att Skatteverket ska få utökade möjligheter att göra kontrollbesök. För att komma till rätta med problemet att någon felaktigt är folkbokförd på en fastighet eller i en lägenhet som någon annan är folkbokförd på, äger eller hyr, föreslås att Skatteverket under vissa förutsättningar ska kunna besluta att personen i stället ska folkbokföras i den kommun där han eller hon tidigare var folkbokförd, men inte på en viss fastighet, till dess att något annat har beslutats. Vidare föreslås att möjligheten att bli folkbokförd utan känd hemvist slopas.

I propositionen föreslogs också några åtgärder för att stärka identitetskontrollen. För att stärka kontrollen när en person t.ex. anmäler flytt till Sverige föreslås att den som lämnar en sådan anmälan ska inställa sig personligen hos Skatteverket för identitetskontroll. Vid identitetskontrollen ska den som har ett pass, identitetskort eller en motsvarande handling på begäran överlämna handlingen för kontroll. Den som har ett uppehållstillståndskort ska på begäran överlämna detta. För att ytterligare stärka identitetskontrollen i samband med bl.a. inflyttning lämnas förslag som innebär att Skatteverket ges möjlighet att kontrollera biometriska uppgifter som finns lagrade i de handlingar som ska överlämnas vid kontrollen. Den som identitetskontrollen gäller ska vara skyldig att på begäran låta Skatteverket ta fingeravtryck och en ansiktsbild.

Utskottet tillstyrkte regeringens förslag, som riksdagen biföll (bet. 2021/22:SkU28, rskr. 2021/22:372). Lagändringarna trädde i kraft den 1 september 2022 respektive den 1 september 2023.

Utskottets ställningstagande

Uppgifterna i folkbokföringen ska spegla befolkningens bosättning, identitet och familjerättsliga förhållanden så att olika samhällsfunktioner får ett korrekt underlag för beslut och åtgärder. Det pågår ett fortsatt arbete inom Regeringskansliet och inom Skatteverket med att ytterligare höja kvaliteten i folkbokföringen.

Utskottet förutsätter att regeringen löpande följer upp och utvärderar effekterna av de lagändringar i fråga om folkbokföring som nyligen har trätt i kraft och de som snart kommer att träda i kraft. Utskottet finner inte skäl att föregripa det arbetet som nu pågår.

Vidare anser utskottet att de delar av regelverket som hanterar bl.a. vid vilken tidpunkt en person ska vara folkbokförd i Sverige eller ska avregistreras på grund av utflyttning och vilka uppgifter som ska registreras t.ex. om medborgarskap får anses väl avvägda och funktionella.

Mot denna bakgrund avstyrker utskottet samtliga motionsyrkanden i detta avsnitt.

Reservationer

1. Regeringens lagförslag, punkt 1 (V)

av Ilona Szatmári Waldau (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår regeringens förslag.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:2315 av Ilona Szatmári Waldau m.fl. (V) yrkande 1 och avslår proposition 2022/23:41 punkterna 1–5.

Ställningstagande

Två tunga remissinstanser har avgörande invändningar mot utredningens förslag som ligger till grund för regeringens proposition (SOU 2021:57). Integritetsskyddsmyndigheten (IMY) och Sveriges advokatsamfund tillstyrker inte förslagen eftersom det saknas en noggrann analys och närmare överväganden i fråga om hur förslaget om analys- och urvalsdatanoden inverkar på enskildas personliga integritet. IMY konstaterar att uppgiftssamlingen kommer att innehålla en stor mängd uppgifter om ett stort antal personer, och den kommer att innebära en kartläggning av enskilda. Den behandling av personuppgifter som sker genom dataanalyser och urval utgör således, som utredningen konstaterat, ett betydande integritetsintrång som omfattas av 2 kap. 6 § andra stycket regeringsformen. Advokatsamfundet anser i likhet med IMY att det saknas en tillräcklig sådan analys i propositionen av vilka konsekvenser förslaget om analys- och urvalsdatanoden får för enskildas personliga integritet. Jag delar remissinstansernas kritik och anser inte att de överväganden som görs i propositionen motsvarar den konsekvensanalys som IMY och Sveriges advokatsamfund har efterfrågat. Riksdagen bör därför avslå regeringens proposition.

2. Uppgifter som får behandlas i analys- och urvalsdatanoden, punkt 2 (V, MP)

av Ilona Szatmári Waldau (V) och Marielle Lahti (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2022/23:2315 av Ilona Szatmári Waldau m.fl. (V) yrkande 2.

Ställningstagande

Vi delar regeringens uppfattning om att Skatteverket kan ha behov av fler möjligheter att göra dataanalyser i syfte att rätta till felaktigheter i folkbokföringen. Som vi tidigare betonat anser vi att det är viktigt med ordning och reda i folkbokföringen bl.a. i syfte att komma till rätta med organiserad kriminell verksamhet som riktas mot välfärdssystemen. Dock menar vi att regeringens förslag är problematiskt eftersom det inte tydligt reglerar i lag vilka uppgifter som ska behandlas i analys- och urvalsdatan. Detta får konsekvensen att en mängd känsliga personuppgifter som rör många människor kommer att behandlas av Skatteverket. Vi menar att det redan nu är en nödvändighet att begränsa och specificera vilka uppgifter som kan komma att behandlas. Förslaget brister i proportionalitet och riskerar att leda till betydande intrång i den personliga integriteten. De bestämmelser som enligt regeringen syftar till att minska detta intrång avhjälpes inte enligt oss denna grundläggande brist. Regeringen bör återkomma med ett förslag till lagstiftning som tydligt klargör vilka slags uppgifter som får behandlas i analys- och urvalsdatan.

3. Folkräkning m.m., punkt 3 (S)

av Niklas Karlsson (S), Hanna Westerén (S), Ida Ekeröth Clausson (S),
Mathias Tegnér (S) och Peder Björk (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2022/23:123 av Anna Vikström (S) och
avslår motionerna
2022/23:292 av Jan Ericson (M),
2022/23:961 av Magnus Persson m.fl. (SD) yrkande 10 och
2022/23:1022 av Per Söderlund m.fl. (SD) yrkande 27.

Ställningstagande

Det är av stor vikt ur ett samhällsperspektiv att stärka kontroll och kvalitet i folkbokföringsverksamheten. Det är en prioriterad fråga att bryta segregationen och bekämpa brottsligheten och ta tillbaka kontrollen över välfärden. Det är en central del att det är ordning och reda i våra register eftersom fel får spridningseffekter i hela samhället och kan användas i

välståndsbrottslighet, organiserad brottslighet och för att utnyttja välfärdssamhället. Det är helt oacceptabelt – register ska inte användas för att upprätthålla ett skuggsamhälle. Skatteverket skulle kunna ges möjligheten att förelägga en juridisk person, näringsidkare eller person att lämna sådana uppgifter som behövs för kontroll och komplettering av uppgifter i folkbokföringsdatabasen, så kallat tredjemansföreläggande. Ett förtydligande behövs när det gäller utbetalningar i välfärdssystemen, då Skatteverket i normalfallet inte kan anmäla en misstänkt felaktig utbetalning som möjliggjorts genom en annan persons felaktiga folkbokföring, något som kommuner upplever som frustrerande. Ett offentligt ägarregister över bostadsrätter kan ge Skatteverkets folkbokföringsverksamhet möjlighet att tillsammans med de uppgifter som finns i folkbokföringsdatabasen välja ut ärenden för folkbokföringskontroll, då det finns personer som äger bostadsrätt men väljer att behålla sin hyresrätt och fortsätter vara folkbokförd på den och hyr ut olovligen. Det är sammantaget viktigt att gå vidare med att skapa bättre förutsättningar för att utveckla samverkan mellan kommuner, folkbokföringsverksamheten och andra myndigheter i syfte att åstadkomma ordning och reda i folkbokföringen.

4. Folkräkning m.m., punkt 3 (SD)

av Per Söderlund (SD), Eric Westroth (SD), David Lång (SD) och Bo Broman (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2022/23:961 av Magnus Persson m.fl. (SD) yrkande 10 och
2022/23:1022 av Per Söderlund m.fl. (SD) yrkande 27 och
avslår motionerna
2022/23:123 av Anna Vikström (S) och
2022/23:292 av Jan Ericson (M).

Ställningstagande

Regeringen bör ge de myndigheter som är aktuella för ärendet i uppdrag att lägga till parametern funktionsnedsättning i de stora befolkningsundersökningarna. I redan existerande insamlingar av data, som kartlägger bl.a. kön, ålder och utländsk härkomst vore det lämpligt att tillföra funktionsnedsättning som parameter. Det skulle exempelvis vara informativt i SCB:s arbetskraftsundersökningar. Vidare anser vi att ett arbete ska genomföras för att förbereda en storskalig nationell folkräkning. Det råder stor

oklarhet hur många som faktiskt bor i Sverige. Vart tionde år är FN:s rekommendationer att göra en folkräkning. Sverige gjorde en folkräkning senast 1990. Hur många som uppehåller sig i Sverige vet inte myndigheterna, och ett betydande antal individer uppehåller sig i Sverige utan att ha folkbokfört sig. Omkring 200 000 personer som finns i registren är dessutom folkbokförda på fel adress och det är svårt att kontrollera antalet utan att dessa har giltiga handlingar där myndigheter kan lagra biometriska data. På grund av sekretesslagstiftning kan man dessutom inte dela relevant information om individer mellan myndigheter vilket öppnar upp för bidragsfusk. Insamling, lagring och, i vissa fall, delning av biometriska data mellan myndigheter är nödvändig.

5. Folkbokföring av barn på två adresser m.m., punkt 4 (C)

av Helena Vilhelmsson (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2022/23:881 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 24 och
2022/23:1673 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 94.

Ställningstagande

Fler barn föds numera utanför äktenskap än inom äktenskap. Detta har lett till att en majoritet av de barn som föds bara har en juridisk förälder vid födelseögonblicket. Jag anser att lagen måste förändras för att bättre motsvara rådande familjeförhållanden. Gemensam vårdnad bör utgöra norm för alla barn, inte bara barn till gifta föräldrar. Alla föräldrar bör, oberoende av kön, känna sig fullt ut delaktiga och involverade i sitt barn från start. Därför bör lagen ändras så att huvudregeln är att barn från födseln står under vårdnad av båda föräldrarna. För att säkerställa insyn bör myndighetspost och meddelanden från exempelvis förskola och skola alltid skickas till båda vårdnadshavarna om de inte delar bostadsadress. I dag skickas sådan post bara till barnets boendeförälder även om båda föräldrarna är vårdnadshavare. Det är inte rimligt att en vårdnadshavare ska vara beroende av att den andra vårdnadshavaren lämnar information. Att myndighetspost, post från hälso- och sjukvården, förskolan m.m. kommer båda vårdnadshavarna till del kan också främja en bättre dialog och ett bättre samarbete mellan föräldrarna om barnet.

6. Skydd för folkbokföringsuppgifter m.m., punkt 5 (S)

av Niklas Karlsson (S), Hanna Westerén (S), Ida Ekeroth Clausson (S), Mathias Tegnér (S) och Peder Björk (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:1311 av Alexandra Völker och Azadeh Rojhan (båda S) yrkande 1 och

avslår motionerna

2022/23:223 av Mikael Larsson (C),

2022/23:559 av Markus Wiechel (SD) yrkande 6,

2022/23:883 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkande 23,

2022/23:959 av Michael Rubbestad m.fl. (SD) yrkande 8,

2022/23:1022 av Per Söderlund m.fl. (SD) yrkande 30,

2022/23:1673 av Annie Löf m.fl. (C) yrkande 68 och

2022/23:1680 av Helena Vilhelmsson m.fl. (C) yrkandena 1 och 4.

Ställningstagande

Hundratals kvinnor i Sverige tvingas i dag leva gömda på grund av en farlig man. Det är kvinnor som tvingas lämna sina gamla liv och människorna i dem för att på egen hand starta ett helt nytt liv. Inte sällan tillsammans med barn. Varje dag finns oron och hotet om att bli upptäckt och kampen för att ens uppgifter ska förbli hemliga. I dagsläget finns inga uppgifter om hur ofta skyddade uppgifter röjs. Myndigheter har till uppgift att rapportera till Datainspektionen om personuppgifter kommit i fel händer men i statistiken syns inte hur många av dessa fall som rör personer med skyddade uppgifter. Inte heller Integritetsskyddsmyndigheten har någon sammanställning av hur många klagomål respektive incidentanmälningar som rör just röjande av skyddade personuppgifter. Bristen på sammanställning av hur vanligt det är att skyddade personuppgifter röjs skapar hinder för att säkerställa att problemen åtgärdas.

7. Skydd för folkbokföringsuppgifter m.m., punkt 5 (SD)

av Per Söderlund (SD), Eric Westroth (SD), David Lång (SD) och Bo Broman (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2022/23:959 av Michael Rubbestad m.fl. (SD) yrkande 8 och

2022/23:1022 av Per Söderlund m.fl. (SD) yrkande 30 och
avslår motionerna

2022/23:223 av Mikael Larsson (C),

2022/23:559 av Markus Wiechel (SD) yrkande 6,

2022/23:883 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkande 23,

2022/23:1311 av Alexandra Völker och Azadeh Rojhan (båda S) yrkande 1,

2022/23:1673 av Annie Löf m.fl. (C) yrkande 68 och

2022/23:1680 av Helena Vilhelmsson m.fl. (C) yrkandena 1 och 4.

Ställningstagande

För personer som har flytt från hedersförtryck är hotbilden ofta livslång. Det är dessutom en stor prövning för de utsatta att vartannat år tvingas riva upp gamla sår för att bevisa för polisen att hotbilden kvarstår. Samtidigt är det givetvis enkelt att själv säga upp sin skyddade identitet för den som upplever att hotbilden har avtagit. Det ska av denna anledning vara möjligt att i särskilt svåra fall bevilja en person livslång skyddad identitet. Arbeten på vissa typer av myndigheter kan bli särskilt känsliga i fråga om var dessa personer är folkbokförda. Det handlar exempelvis om sjukvården och socialtjänsten och myndigheter som Polismyndigheten, Skatteverket och Migrationsverket. Inte sällan framförs hot mot kommunernas socialsekreterare eller handläggare på Migrationsverket. Andra personer som lever under hot från en tidigare partner eller i form av hedersförtryck lever ofta i riskzonen för att bli utsatta för våldsamma handlingar. Alla dessa personer och situationer kräver en ökad grad av skydd för personens identitet. Regelverket för skyddade folkbokföringsuppgifter bör ses över för att förbättra dess förutsättningar att förhindra brott.

8. Skydd för folkbokföringsuppgifter m.m., punkt 5 (C)

av Helena Vilhelmsson (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2022/23:883 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C) yrkande 23,

2022/23:1673 av Annie Löf m.fl. (C) yrkande 68 och

2022/23:1680 av Helena Vilhelmsson m.fl. (C) yrkandena 1 och 4 samt

avslår motionerna
2022/23:223 av Mikael Larsson (C),
2022/23:559 av Markus Wiechel (SD) yrkande 6,
2022/23:959 av Michael Rubbestad m.fl. (SD) yrkande 8,
2022/23:1022 av Per Söderlund m.fl. (SD) yrkande 30 och
2022/23:1311 av Alexandra Völker och Azadeh Rojhan (båda S) yrkande 1.

Ställningstagande

I april 2021 gav regeringen Jämställdhetsmyndigheten i uppdrag att genomföra kunskaphöjande insatser gällande våldsutsatta personer som lever med skyddade personuppgifter, med fokus på kvinnor och barn. Syftet med uppdraget är att öka kännedomen om gällande lagstiftning samt belysa livssituationen för våldsutsatta kvinnor och barn som lever med skyddade personuppgifter. Jag anser att luckor i lagstiftningen skyndsamt måste täppas till och att det övergripande syftet måste vara att återupprätta ett fritt liv för de våldsutsatta kvinnor som lever med olika former av skyddad identitet samt för deras barn. Även vuxna och barn som är utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck är särskilt drabbade. Vidare bör Jämställdhetsmyndigheten tilldelas ett uppdrag i att kartlägga det s.k. eftervåldets omfattning, alltså kränkande eller våldsamma handlingar som utförs efter det att en relation upphört, och att tillsammans med andra myndigheter upprätta åtgärdsprogram liksom att öka medvetenheten om sådant eftervåld. Det finns exempel där kommuner tvingats lämna information om en gömd kvinna arbetar inom kommunen eller inte, trots att kvinnan haft skyddad identitet. Offentlighetsprincipen väger tyngre än kvinnans rättssäkerhet. Detta måste ändras på.

9. Samordningsnummer m.m., punkt 6 (SD)

av Per Söderlund (SD), Eric Westroth (SD), David Lång (SD) och Bo Broman (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2022/23:1022 av Per Söderlund m.fl. (SD) yrkandena 28 och 32.

Ställningstagande

Den senaste tidens migrationspolitik har inneburit en stor oreda i fråga om vilka som uppehåller sig i Sverige, och dessutom har man haft en administrativ oordning när det gäller tilldelning av samordningsnummer för personer som kommit till Sverige. Flera myndigheter har haft möjligheten att tilldela

personer samordningsnummer. Vi är kritiska till den oreda som skapats genom detta förfarande och menar att samordningsnummer endast ska kunna gå att få genom att inställa sig personligen hos en och samma myndighet, förslagsvis Skatteverket, och mot uppvisande av godkänd legitimation och registrering av vederbörandes biometriska uppgifter. Detta för att förhindra att en person kan ha flera samordningsnummer eller att annan oordning i systemet uppstår, t.ex. att personer som fått ett samordningsnummer försvinner ur databasen. Samordningsnumren bör ha en tidsbegränsning så att de som inte längre används för det ändamål som de ställdes ut för ska kunna gallras bort. För att få ett samordningsnummer ska det alltså krävas personlig inställelse och registrering av biometriska uppgifter. Det behövs därför en total översyn över systemet med samordningsnummer. Identitetskapning är ett samhällsproblem som vuxit sig allt större. När företagare driver företag inom ramen för bolagsformen enskild firma syns deras personnummer i bolagets organisationsnummer enligt hur regelverket ser ut i dag. Vi menar att det innebär en risk för företagaren att få sitt personnummer kapat på grund av detta. Därför bör enskilda firmor ges ett organisationsnummer som inte är identiskt med näringsidkarens personnummer utan som påminner om organisationsnummer för aktiebolag, för att skydda företagare från identitetsstöld.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2022/23:41 Bättre möjligheter för Skatteverket att göra dataanalyser och urval i folkbokföringsverksamheten:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i ärvdabalken.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2001:182) om behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet.
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).
4. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2021:1256) om riskskatt för kreditinstitut.
5. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2022:1700) om ändring i lagen (2001:182) om behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet.

Följdmotionen

2022/23:2315 av Ilona Szatmári Waldau m.fl. (V):

1. Riksdagen avslår proposition 2022/23:41.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma till riksdagen med ett förslag till lagstiftning som tydligt klargör vilket slags uppgifter som får behandlas i analys- och urvalsdatan och tillkännager detta för regeringen.

Motioner från allmänna motionstiden 2022/23

2022/23:123 av Anna Vikström (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om fler åtgärder för att genom samverkan och kontroll stärka kvaliteten i folkbokföringen i syfte att motverka missbruk av folkbokföringsuppgifter i välfärdsbrottslighet, organiserad brottslighet och för att utnyttja välfärdssamhället och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:223 av Mikael Larsson (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om bedrägerier med personnummer och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:292 av Jan Ericson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om nationell folkräkning och biometriska id-handlingar och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:559 av Markus Wiechel (SD):

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att ytterligare skydda privatpersoners känsliga uppgifter från offentligheten och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:881 av Martina Johansson m.fl. (C):

24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att myndighetspost och information ska skickas till båda vårdnadshavarna till ett barn och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:883 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C):

23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utifrån Jämställdhetsmyndighetens kommande kartläggning se över systemet med skyddade personuppgifter och andra skyddsåtgärder och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:959 av Michael Rubbestad m.fl. (SD):

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om införandet av livslång skyddad identitet och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:961 av Magnus Persson m.fl. (SD):

10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att lägga till parametern funktionsnedsättning i de stora befolkningsundersökningarna och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1022 av Per Söderlund m.fl. (SD):

27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde överväga en total översyn av folkbokföringen för att minimera folkbokföringsfelet och effektivare kunna stävja brottslighet samt att initiera en folkräkning och tillkännager detta för regeringen.
28. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en total översyn av systemet med samordningsnummer och tillkännager detta för regeringen.
30. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde överväga att se över regelverket för skyddade folkbokföringsuppgifter för att förhindra brott och tillkännager detta för regeringen.

32. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde överväga att utreda om enskilda firmor ska ges ett organisationsnummer som ej är identiskt med näringsidkarens personnummer i syfte att motverka id-kapning och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1311 av Alexandra Völker och Azadeh Rojhan (båda S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att kartlägga hur ofta personer som lever med skyddade uppgifter får sina uppgifter röjda och hur det ska förhindras, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2022/23:1431 av Adnan Dibrani (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att studera förutsättningarna för att Skatteverket i sin hantering ska erkänna medborgare i staten Kosovo som sådana, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2022/23:1436 av Monica Haider (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra det möjligt att ändra civilstånd och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1493 av Bo Broman (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga en utredning om ett regelverk där det regleras hur många personer som tillåts folkbokföra sig i en specifik bostad i förhållande till bostadens storlek och antal rum och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1673 av Annie Lööf m.fl. (C):

68. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utifrån Jämställdhetsmyndighetens kommande kartläggning se över systemet med skyddade personuppgifter och andra skyddsåtgärder och tillkännager detta för regeringen.
94. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att myndighetspost och information ska skickas till båda vårdnadshavarna för ett barn och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1680 av Helena Vilhelmsson m.fl. (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en utredning bör tillsättas i syfte att kvinnor med skyddad identitet via skarpare lagstiftning ska kunna leva ett liv utan risk för att bli röjda och tillkännager detta för regeringen.

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förändra lagstiftningen så att kvinnor som lever gömda inte ska behöva riskera att röja sin identitet på grund av offentlighetsprincipen och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:2141 av Markus Wiechel och Lars Andersson (båda SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att bevara utlandssvenskars folkbokföring i det statliga personadressregistret SPAR och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i ärvdabalken

Härigenom föreskrivs att 20 kap. 3, 3 a och 8 a §§ ärvdabalken¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

20 kap.3 §²

I bouppteckningen anges dagen för förrättningen, den dödes fullständiga namn, personnummer eller samordningsnummer *enligt folkbokföringslagen (1991:481)*, hemvist och dödsdag. Även namn och hemvist för dem som *skall* ha kallats till förrättningen *skall* anges. För underårig *skall* anges födelse-datum och för arvinge *skall* anges hans släktskap med den döde. Arvinge *skall* anges även om han är utesluten från del i kvarlåtensskapen. Om den döde efterlämnar en make, *skall* för bröstarvingar anges om de är bröstarvingar även till maken. Kan uppgift i visst hänseende inte lämnas, *skall* det anmärkas.

Av bouppteckningen *skall* framgå vilka som *närvarit* vid förrättningen. *Där* någon som *skolat kallas ej närvarit, skall* vid bouppteckningen fogas bevis att han *i tid* blivit kallad.

I bouppteckningen anges dagen för förrättningen, den dödes fullständiga namn, personnummer eller samordningsnummer, hemvist och dödsdag. Även namn och hemvist för dem som *ska* ha kallats till förrättningen *ska* anges. För underårig *ska det* anges födelse-datum och för arvinge *ska det* anges hans *eller hennes* släktskap med den döde. Arvinge *ska* anges även om han *eller hon* är utesluten från del i kvarlåtensskapen. Om den döde efterlämnar en make, *ska det* för bröstarvingar anges om de är bröstarvingar även till maken. Kan uppgift i visst hänseende inte lämnas, *ska* det anmärkas.

Av bouppteckningen *ska det* framgå vilka som *närvarat* vid förrättningen. *Om* någon som *ska ha kallats inte närvarat, ska det* till bouppteckningen fogas bevis att han *eller hon* blivit kallad *i tid*.

3 a §³

Skatteverket får till dödsboet översända en förtryckt bouppteckningsblankett med följande uppgifter om den döde:

1. fullständigt namn och person- eller samordningsnummer *enligt folkbokföringslagen (1991:481)*,

1. fullständigt namn och person- eller samordningsnummer,

¹ Balken omtryckt 1981:359.

² Senaste lydelse 2001:94.

³ Senaste lydelse 2003:675.

2. hemvist,
3. dödsdag,
4. civilstånd,
5. äktenskapsförord och
6. fastighetsinnehav.

Även uppgift om efterlevande makes namn och fastighetsinnehav samt dödsboets adress får förtryckas.

8 a §⁴

Räcker den dödes tillgångar eller, när *han* efterlämnar make, tillgångarna *jämte* hans andel i makens giftorättsgoods inte till annat än begravningskostnader och andra utgifter med anledning av dödsfallet och omfattar tillgångarna inte fast egendom eller tomträtt, behöver bouppteckning inte förrättas, om dödsboanmälan görs till Skatteverket av socialnämnden.

Dödsboanmälan *skall* vara skriftlig och innehålla den dödes fullständiga namn, personnummer eller samordningsnummer *enligt folkbokföringslagen (1991:481)*, hemvist, bostadsadress och dödsdag samt intyg, *utvisande* att beträffande tillgångarna föreligger fall som avses i första stycket. I anmälan *skall* även dödsbodelägarers namn och bostadsadresser anges, om uppgifterna kan inhämtas utan avsevärd tidsutdräkt. Dödsboanmälan bör göras inom två månader efter dödsfallet. Den *skall* förvaras hos Skatteverket.

Även om dödsboanmälan gjorts, *skall* bouppteckning förrättas, om det *begäres* av dödsbodelägare eller annan vars rätt kan bero därav och denne ställer säkerhet för bouppteckningskostnaden eller om ny tillgång *yppas* och det därför *ej* längre föreligger sådant fall som avses i första stycket. Bouppteckning *skall* förrättas *sist* tre månader efter det att begäran *därom* gjordes

Räcker den dödes tillgångar eller, när *den döde* efterlämnar make, tillgångarna *tillsammans med* hans *eller hennes* andel i makens giftorättsgoods, inte till annat än begravningskostnader och andra utgifter med anledning av dödsfallet och omfattar tillgångarna inte fast egendom eller tomträtt, behöver bouppteckning inte förrättas, om dödsboanmälan görs till Skatteverket av socialnämnden.

Dödsboanmälan *ska* vara skriftlig och innehålla den dödes fullständiga namn, personnummer eller samordningsnummer, hemvist, bostadsadress och dödsdag samt intyg *som utvisar* att det beträffande tillgångarna föreligger fall som avses i första stycket. I anmälan *ska* även dödsbodelägarers namn och bostadsadresser anges, om uppgifterna kan inhämtas utan avsevärd tidsutdräkt. Dödsboanmälan bör göras inom två månader efter dödsfallet. Den *ska* förvaras hos Skatteverket.

Även om dödsboanmälan gjorts, *ska* bouppteckning förrättas, om det *begärs* av dödsbodelägare eller *någon* annan vars rätt kan bero därav och denne ställer säkerhet för bouppteckningskostnaden eller om ny tillgång *framkommer* och det därför *inte* längre föreligger sådant fall som avses i första stycket. Bouppteckning *ska* förrättas *senast* tre månader efter det att begäran *om*

⁴ Senaste lydelse 2003:675.

och säkerhet ställdes eller den nya tillgången *yppades*. Om förlängning av tiden för *boupptecknings förrättande äger* 1 § första stycket *motsvarande tillämpning*.

detta gjordes och säkerhet ställdes eller den nya tillgången framkom. I fråga om förlängning av tiden för att förrätta bouppteckning tillämpas 1 § första stycket.

Denna lag träder i kraft den 1 september 2023.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (2001:182) om behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2001:182) om behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet¹

dels att 1 kap. 1 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas ett nytt kapitel, 2 a kap., och en ny paragraf, 1 kap. 4 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

1 §²

Denna lag tillämpas vid behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet, om behandlingen är helt eller delvis automatiserad eller om uppgifterna ingår i eller är avsedda att ingå i en strukturerad samling av personuppgifter som är tillgängliga för sökning eller sammanställning enligt särskilda kriterier.

Bestämmelserna i 4 och 5 §§ samt 2 kap. gäller även vid behandling av uppgifter om avlidna.

Bestämmelserna i 4–5 §§ samt 2 och 2 a kap. gäller även vid behandling av uppgifter om avlidna.

4 a §

Uppgifter får också behandlas för att tillhandahålla information som behövs för dataanalyser och urval i syfte att förebygga, förhindra och upptäcka felaktiga uppgifter i folkbokföringsverksamheten.

2 a kap. Analys- och urvals-databasen

1 §

I folkbokföringsverksamheten ska det finnas en samling personuppgifter som med hjälp av automatiserad behandling används gemensamt i verksamheten för de i 1 kap. 4 a § angivna ändamålen (analys- och urvalsdatabas).

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 2003:671.

² Senaste lydelse 2003:671.

Innehåll

2 §

I analys- och urvalsdatanbasen får uppgifter om de personer som anges i 2 kap. 2 § behandlas.

3 §

För de ändamål som anges i 1 kap. 4 a § får de uppgifter som avses i 2 kap. 3 och 4 §§ behandlas.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela ytterligare föreskrifter om vilka uppgifter som får behandlas i analys- och urvalsdatanbasen.

Sökbegrepp

4 §

Vid sökning i analys- och urvalsdatanbasen gäller det som i 2 kap. 10 § sägs om sökbegrepp vid sökning i folkbokföringsdatanbasen.

Krav på dokumentation

5 §

Metoder för att ta fram urval och sökbegrepp som används vid sökningar i analys- och urvalsdatanbasen ska dokumenteras på ett sådant sätt att de kan kontrolleras i efterhand.

Längsta tid för behandling

6 §

Uppgifter som behandlas i analys- och urvalsdatanbasen får inte behandlas under en längre tid än som behövs med hänsyn till ändamålet med behandlingen. Uppgifterna får dock aldrig behandlas under en längre tid än tre år från den tidpunkt när de tillfördes datanbasen.

Denna lag träder i kraft den 1 maj 2023.

3 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Härigenom föreskrivs i fråga om offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

dels att 22 kap. 6 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas två nya paragrafer, 17 kap. 1 a § och 22 kap. 1 a §, och närmast före 17 kap. 1 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

17 kap.

Dataanalyser och urval i syfte att förebygga, förhindra och upptäcka felaktiga uppgifter i folkbokföringsverksamheten

1 a §

Sekretess gäller för uppgift om metoder, modeller och riskfaktorer som hänför sig till dataanalyser och urval i syfte att förebygga, förhindra och upptäcka felaktiga uppgifter i folkbokföringsverksamheten, om det kan antas att det allmännas syfte med sådana analyser och urval motverkas om uppgiften röjs.

22 kap.

1 a §

Sekretess gäller i verksamhet som avser förande av och uttag ur analys- och urvalsdatan enligt lagen (2001:182) om behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden som har tillförts databasen.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år.

6 §¹

Den tystnadsplikt som följer av 1 § första stycket och 2 § inskränker rätten enligt 1 kap. 1 och 7 §§ tryckfrihetsförordningen och

Den tystnadsplikt som följer av 1 § första stycket, 1 a och 2 §§ inskränker rätten enligt 1 kap. 1 och 7 §§ tryckfrihetsförordningen och

¹ Senaste lydelse 2018:1919.

1 kap. 1 och 10 §§ yttrandefrihets-
grundlagen att meddela och
offentliggöra uppgifter.

1 kap. 1 och 10 §§ yttrandefrihets-
grundlagen att meddela och
offentliggöra uppgifter.

Denna lag träder i kraft den 1 maj 2023.

4 Förslag till lag om ändring i lagen (2021:1256) om riskskatt för kreditinstitut

Härigenom föreskrivs att 5 § lagen (2021:1256) om riskskatt för kreditinstitut ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 §

Gränsvärdet uppgår till 150 miljarder kronor för beskattningsår som påbörjas under år 2022.

För beskattningsår som påbörjas under år 2023 och senare år uppgår gränsvärdet till gränsvärdet för beskattningsår som påbörjas året före det år under vilket det aktuella beskattningsåret påbörjas multiplicerat med jämförelsetalet enligt *tredje* stycket uttryckt i procent med två decimaler avrundat nedåt plus två procentenheter. Gränsvärdet avrundas nedåt och uttrycks i hela miljarder kronor.

För beskattningsår som påbörjas under år 2023 och senare år uppgår gränsvärdet till gränsvärdet för beskattningsår som påbörjas året före det år under vilket det aktuella beskattningsåret påbörjas multiplicerat med jämförelsetalet enligt *fjärde* stycket uttryckt i procent med två decimaler avrundat nedåt plus två procentenheter. Gränsvärdet avrundas nedåt och uttrycks i hela miljarder kronor.

Regeringen fastställer före november månads utgång det gränsvärde som ska gälla för beskattningsår som påbörjas under det påföljande året.

Med jämförelsetal avses det värde som anger förhållandet mellan prisbasbeloppet för det år under vilket det aktuella beskattningsåret påbörjas och prisbasbeloppet året före det år under vilket det aktuella beskattningsåret påbörjas. Med prisbasbelopp avses prisbasbeloppet enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken.

Denna lag träder i kraft den 1 maj 2023.

5 Förslag till lag om ändring i lagen (2022:1700) om ändring i lagen (2001:182) om behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 1 § lagen (2001:182) om behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet i stället för lydelsen enligt lagen (2022:1700) om ändring i den lagen ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt SFS 2022:1700

Föreslagen lydelse

1 kap.

1 §

Denna lag tillämpas vid behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet, om behandlingen är helt eller delvis automatiserad eller om uppgifterna ingår i eller är avsedda att ingå i en strukturerad samling av personuppgifter som är tillgängliga för sökning eller sammanställning enligt särskilda kriterier.

Lagen gäller också vid behandling av personuppgifter i passmyndigheternas verksamhet som rör identitetskontroller enligt lagen (2022:1697) om samordningsnummer.

Bestämmelserna i 4 och 5 §§ samt 2 kap. gäller även vid behandling av uppgifter om avlidna. Bestämmelserna i 4–5 §§ samt 2 och 2 a kap. gäller även vid behandling av uppgifter om avlidna.